

Instructie Slachtofferzorg openbaar ministerie Aruba

Afzender

Procureur-generaal van Aruba

Adressaat

- Alle medewerkers van het openbaar ministerie Aruba
- Hoofdofficier van Justitie van Aruba
- Korpschef politie Aruba
- Hoofd van de Landsrecherche Aruba
- Hoofd van het Recherche Samenwerkingsteam
- President van het Gemeenschappelijk Hof van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba
- Directeur Stichting Reclassering en Jeugdbescherming Aruba
- Directeur Directie Sociale Zaken

Registratienummer

14277/2025

Datum inwerkingtreding

8 december 2025

1. Inleiding en aanleiding

Het openbaar ministerie Aruba (OM) streeft naar een rechtvaardige en zorgvuldige behandeling van slachtoffers binnen het strafproces. Deze instructie beschrijft de uitgangspunten en normen die het OM hanteert om slachtoffers van strafbare feiten op een respectvolle, veilige en ondersteunende manier te bejegenen.

Slachtofferzorg is een essentieel onderdeel van een goed functionerend rechtssysteem. Sinds 1 april 2024 is de positie van het slachtoffer in het Arubaanse strafprocesrecht verankerd. Daarmee is een belangrijke stap gezet in de erkenning van slachtoffers als procesdeelnemers. Deze instructie dient als praktische invulling daarvan binnen het OM en de opsporingsinstanties.

Deze instructie biedt slachtoffers duidelijkheid over hun rechten en geeft aan wat zij van het OM mogen verwachten. Daarnaast werkt het als leidraad voor de medewerkers van het OM en de politie, en vormt de basis voor verdere uitwerking in interne werkprocessen en samenwerking met ketenpartners.

2. Doel van de instructie

- Het waarborgen van een slachtoffergerichte benadering binnen het strafproces
- Het bevorderen van transparantie over de rechten van slachtoffers
- Het ondersteunen van uniforme en zorgvuldige behandeling van slachtoffers door het OM
- Het creëren van een basis voor verder ontwikkeling van slachtofferzorg en samenwerking met ketenpartners

3. Reikwijdte

Deze instructie is bindend voor alle medewerkers van het OM en voor de opsporingsinstanties die betrokken zijn bij strafzaken. Zij moeten de uitgangspunten en normen uit deze instructie toepassen bij hun werkzaamheden en beslissingen die gevolgen hebben voor slachtoffers.

In deze instructie wordt onder slachtoffer mede verstaan de in het Wetboek van Strafvordering omschreven nabestaanden, of: Voor zover in deze instructie wordt gesproken van slachtoffers, worden daaronder ook begrepen nabestaanden zoals omschreven in het Wetboek van Strafvordering.

4. Rechten van slachtoffers

4.1 *Wie wordt als slachtoffer erkend?*

Onder een slachtoffer wordt iedere natuurlijke persoon verstaan die rechtstreeks schade heeft ondervonden als gevolg van een strafbaar feit. Ook nabestaanden van een overleden slachtoffer kunnen als slachtoffer worden aangemerkt. Daarnaast vallen onder het begrip slachtoffer onder meer ouders of verzorgers van een minderjarig slachtoffer, afhankelijke personen (zoals pleeg- of stiefkinderen), en rechtspersonen zoals bedrijven of stichtingen (voor zover zij direct schade hebben geleden).

Het OM en de opsporingsinstanties houden, waar mogelijk, rekening met bijzondere behoeften van kwetsbare slachtoffers, zoals minderjarigen, slachtoffers van huiselijk geweld, seksueel geweld of mensenhandel. Voor deze slachtoffers kunnen aanvullende maatregelen worden getroffen, zoals aangepaste communicatie, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon of het vermijden van direct contact met de verdachte.

Naast de politie en het OM hebben ook ketenpartners, zoals het gerecht, een rol bij de invulling van slachtofferrechten. Daarnaast is het Land verantwoordelijk voor het scheppen van de wettelijke, financiële en beleidsmatige randvoorwaarden voor de slachtofferzorg.

4.2 Respectvolle bejegening en informatievoorziening

Alle slachtoffers hebben recht op een correcte, zorgvuldige en respectvolle behandeling door de politie en het OM. Zij hebben daarnaast recht op duidelijke, tijdige en volledige informatie over het verloop van het strafproces.

De politie is in de meeste gevallen het eerste aanspreekpunt voor slachtoffers. Bij het opnemen van een aangifte zorgt de politie voor een zorgvuldige opvang, verstrekt basisinformatie over rechten en registreert de wensen en behoeften van het slachtoffer. Waar mogelijk maakt de politie de geleden schade inzichtelijk en legt deze vast in het proces-verbaal. In eenvoudige gevallen kan de politie bemiddelen over schadevergoeding.

Wanneer het slachtoffer heeft aangegeven geïnformeerd te willen worden, kan de politie of het OM hem of haar doorverwijzen naar slachtofferhulp of andere relevante instanties, zoals Sociale Zaken voor rechtsbijstand. Op deze wijze wordt het slachtoffer al bij de eerste contacten met de strafrechtketen geïnformeerd over de mogelijkheden van slachtofferzorg.

Tijdens de opsporingsfase blijft de politie het contact onderhouden met slachtoffers, totdat de zaak bij het OM wordt overgedragen. In geval van ernstige zaken (bijvoorbeeld levensdelicten of zedenzaken) kan het OM al in een vroeg stadium contact opnemen met het slachtoffer, nog tijdens de opsporingsfase. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een persoonlijk gesprek of door het aanbieden van extra informatie en begeleiding.

Door de wetgever wordt van de slachtoffers een proactieve houding verwacht. Dit betekent dat van hen wordt verwacht dat zij zelf actief bijdragen aan een goede informatievoorziening. Dit houdt onder meer in dat zij, naast het retourneren van het wensenformulier, eventuele wijzigingen van adres of contactgegevens aan het OM doorgeven wanneer zij informatie willen (blijven) ontvangen.

Het OM ziet er vervolgens op toe dat slachtoffers die (op het wensenformulier) hebben aangegeven geïnformeerd te willen worden, gedurende het strafproces de nodige informatie ontvangen over de voortgang van hun zaak. Hiervoor is binnen het OM een medewerker slachtofferzorg benoemd die als vast aanspreekpunt fungeert. Deze medewerker coördineert de informatievoorziening en beantwoordt vragen van slachtoffers (voor zover mogelijk). De medewerker slachtofferzorg zorgt er bovendien voor dat het slachtoffer tijdig wordt geïnformeerd over belangrijke beslissingen, zoals de datum, tijd en plaats van zitting, en over de mogelijkheid zich als benadeelde partij te voegen. Indien het OM besluit geen vervolging in te stellen, wordt het slachtoffer gewezen op de mogelijkheid van beklag op grond van artikel 15 van het Wetboek van Strafvordering.

Door de inzet van de slachtoffermedewerker is de informatievoorziening consistent, persoonlijk en afgestemd op de behoeften van het slachtoffer. Op deze wijze wordt gewaarborgd dat het slachtoffer niet onnodig in onzekerheid verkeert en dat zijn of haar belangen adequaat worden behartigd.

4.3 Inzage in processtukken

Op verzoek kan een slachtoffer toestemming krijgen om bepaalde processtukken in te zien, voor zover dit nodig is ter onderbouwing van een klacht of een vordering tot schadevergoeding. Voorafgaand aan de zitting beslist de officier van justitie over de toegang tot deze stukken, tijdens de zitting valt deze bevoegdheid onder de rechter. Van de stukken die het slachtoffer mag inzien kan bij de griffie van het Gerecht een afschrift worden opgevraagd, conform artikel 70b, lid 6, Wetboek van Strafvordering.

4.4 Spreekrecht

Slachtoffers van ernstige misdrijven hebben het recht om tijdens de zitting het woord te voeren. Dit geeft slachtoffers de mogelijkheid hun ervaringen en de gevolgen van het strafbaar feit rechtstreeks aan de rechter kenbaar te maken. Het spreekrecht kan door het slachtoffer zelf worden uitgeoefend, maar ook door een gemachtigde of vertegenwoordiger namens het slachtoffer.

Het uitoefenen van het spreekrecht is vrijwillig. Indien het slachtoffer hiervan gebruik wil maken, moet dit tijdig bij de medewerker slachtofferzorg van het OM te worden aangegeven zodat de rechtbank hiervan op de hoogte is. Het OM wijst slachtoffers actief op deze mogelijkheid en legt uit hoe het spreekrecht kan worden ingevuld. De rechter bepaalt of en hoe het spreekrecht wordt ingevuld, wanneer de spreekgerechtigde mag spreken en hoe lang mag worden gesproken.

4.5 Voegen als benadeelde partij

Indien een slachtoffer aangeeft zich te willen voegen als benadeelde partij en het OM besluit de verdachte te vervolgen of de strafzaak van verdachte af te doen via *Cita cu Fiscal*, ontvangt het slachtoffer informatie over de mogelijkheid tot het vorderen van schadevergoeding. Het slachtoffer ontvangt daarvoor het voegingsformulier.

Van het slachtoffer wordt verwacht dat hij/zij de omvang van de schade duidelijk omschrijft op het voegingsformulier en onderbouwd met stukken en tijdig inlevert of instuurt naar de medewerker slachtofferzorg bij het OM. Het OM verleent hierbij geen inhoudelijke ondersteuning bij de bepaling van de schade, om de onpartijdigheid te waarborgen. Het slachtoffer kan zich laten bijstaan door een advocaat

Bij de beslissing om de verdachte op te roepen voor een *Cita cu Fiscal* houdt het OM zoveel mogelijk rekening met de belangen van het slachtoffer. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat het vergoeden van

de schade als voorwaarde wordt meegenomen bij een aanbod tot een transactie of schikking door de officier van justitie aan de verdachte.

4.6 Schadevergoedingsmaatregel

De schadevergoedingsmaatregel is een voorziening waarbij de rechter een verdachte kan verplichten (een deel van) de schade aan het slachtoffer te vergoeden. Dit gebeurt naast of in plaats van een straf. Indien de verdachte niet betaalt, kan vervangende hechtenis worden opgelegd.

De maatregel staat los van het voegen als benadeelde partij. Het bedrag kan gelijk zijn aan wat het slachtoffer als benadeelde partij heeft gevorderd, maar dat hoeft niet: de rechter stelt de hoogte van de maatregel zelfstandig vast. Het slachtoffer hoeft hiervoor zelf geen actie te ondernemen.

Bij toepassing van de schadevergoedingsmaatregel moet de veroordeelde het bedrag aan het Land betalen. Het OM is vervolgens belast met de uitvoering: het OM int de bedragen en draagt deze af aan het slachtoffer. Daarmee wordt het slachtoffer ontlast van het zelf moeten verhalen van de schade via een civiele procedure, wat vaak kostbaar en ingewikkeld is. In Aruba bestaat (nog) geen voorschotregeling waarbij het Land (een deel van) de schadevergoeding aan het slachtoffer zou uitbetalen indien de veroordeelde niet of niet direct betaalt.

4.7 Hoger beroep

Wanneer een zaak in hoger beroep wordt behandeld, is de positie van het slachtoffer hetzelfde als in eerste aanleg. Het slachtoffer kan weer het spreekrecht uitoefenen als zij ook tijdens de eerste behandeling van dit recht gebruik hebben gemaakt. Het OM wijst slachtoffers actief op deze mogelijkheid en legt uit hoe het spreekrecht kan worden ingevuld, wanneer de spreekgerechtigde mag spreken en hoe lang mag worden gesproken. Echter alleen slachtoffers die zich tijdens de eerste behandeling van de zaak als benadeelde partij hebben gevoegd, kunnen hun vordering in hoger beroep voortzetten.

Indien de vordering tot schadevergoeding niet (volledig) is toegewezen, afgewezen of niet-ontvankelijk is verklaard, kan het slachtoffer als benadeelde partij zelfstandig hoger beroep instellen tegen deze beslissing. Dit hoger beroep ziet uitsluitend op de (civiele) schadevergoeding, niet op de strafzaak zelf.

De rechter in hoger beroep kan alleen rekening houden met het deel van de schadevergoeding dat het slachtoffer in eerste aanleg heeft gevorderd. Het is dus niet mogelijk om in hoger beroep voor het eerst een vordering in te dienen of het gevorderde bedrag te verhogen. Slachtoffers worden in hoger beroep alleen geïnformeerd door het OM over de voortgang van de zaak als zij in eerste aanleg duidelijk hebben aangegeven dat zij dit wensen.

5. Nazorg – informatie detentieverloop

Het recht van het slachtoffer om geïnformeerd te worden eindigt niet na de uitspraak in de strafzaak. Ook in de periode daarna kunnen er beslissingen worden genomen die voor slachtoffers van belang zijn, zoals verlof van een veroordeelde of een beslissing over (voorwaardelijke) invrijheidstelling.

Slachtoffers worden hierover alleen geïnformeerd indien zij vanaf het begin hebben aangegeven dit te wensen. Op die manier wordt voorkomen dat slachtoffers onnodig worden belast met informatie die zij niet willen ontvangen, terwijl hun recht op informatie wordt gewaarborgd.

6. Klachten of signalen

Wanneer een slachtoffer vindt dat hij of zij niet correct is behandeld door het OM, kan hierover een klacht worden ingediend. Het OM behandelt klachten zorgvuldig en gebruikt signalen om de kwaliteit van de slachtofferzorg te verbeteren. Voor de behandeling van klachten is de *Klachtenregeling openbaar ministerie Aruba* van toepassing, zoals gepubliceerd op de website van het OM Aruba.

7. Slot en inwerkingtreding

Deze instructie geldt vanaf de datum van inwerkingtreding en is goedgekeurd in het Directieoverleg van 8 december 2025.

Met ingang van deze datum vervalt de richtlijn uit 2021 over het informeren van slachtoffers bij voorwaardelijke invrijheidstelling bij zedendelicten en levensdelicten.

Oranjestad, 8 december 2025

A.L.A.G. Flanegin
A.L.A.G. Flanegin
Procureur-generaal